

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus V. De reliquis ad hunc titulum pertinentibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

do Judicis præcepto, peccandum foret. Nam mulier v. g. quæ certa est, se nunquam consensisse in Titium, esto in foro externo per sententiam Judicis condemnaretur, ac etiam per censuras compelleretur ad cohabitandum Titio tanquam vero, ac legitimo marito suo, nullo Judicis præcepto in conscientia teneretur conjugii usu cohabitare Titio, utpote certa de nullitate matrimonii; quo casu usus conjugii merè putativi, & hoc certo scienti, indubiè peccatū foret.

1994. Ad 2. in eod. n. 1966. concedo *putativum* illum debitorem, contra quem stat præsumptio juris de jure, acceptæ, ac à mutuante ipsi numeratæ pecuniæ, in foro animæ non teneri ad solutionem ante Judicis sententiam; post hanc autem solum (si non possit contraria probatione elidere illam præsumptionem) etiam in conscientia debere acquiescere præcepto Judicis, solutione materiali; quin tamen obligetur eam facere animo transferendi dominium in alterum; nam iste animus non cadit sub præceptum, saltem directè.

1995. Ad 3. in n. 1967. videri negandum illud confectarium, ubi servari debet electionis forma in electionibus præscripta. Nam esto in tali casu particulari fraus non intervenierit, per hoc non constat de falsitate præsumptionis, quòd in electionibus sine forma præscripta celebratis, *communiter fraus interveniat*; quo sacri canones actum irritant absolute, ac naturaliter, ut diximus lib. 3. de Elect.

Ad 4. ibid. Resp. verum esse, hæredem ante Judicis sententiam non teneri ad aliquid ultra vires hæreditatis; secus tamen post; lex enim justa est, & ex fallentia in casu particulari non cessat etiam in conscientia, quòd ad vim obligandi ex mente Legislatoris, ut ostendimus in casu de Legatario scripto in testamento civiliter nullo.

1996. Ad 5. ibid. Resp. aliud non sequi ex ea constitutione, quam professionem tali casu *consensendam* esse validam; hinc merito, ubi taliter professio constat, quòd tacendo voluerit ratificare professionem, prius nulliter emissam; nec enim

ea Concilii constitutio dicit, *esse validam, sed censendam* esse validam, nimirum donec constet contrarium, ut in simili dixi supra. Ad 6. Resp. quòd ibi affertur de casu alienationis, rectius negari, ex dictis; alterum autem de illo, in quem Minor sine Tutoris auctoritate bona alienavit, concedi, ex eadem ratione, qua diximus supra, de Legatario ex testamento civiliter nullo. Ad 7. autem constat jam ex dict.

ARTICULUS V.

De reliquis ad hunc titulum pertinentibus.

1997. CUM sæpius per decursum dictum sit, quasdam dari præsumptiones [quas *juris* & *de jure* vocant] contra quas non admittatur probatio; & tamen magna sit inæqualitas inter ipsas præsumptiones, quæstio. 1. esse potest, an omnino nulla contra illas admittatur probatio? 2. quæ ex alterutra potior habenda sit in concursu præsumptionum contrariarum? Ad 1. Resp. verum esse, quòd contra dictas præsumptiones non admittatur probatio, sed solum *loquendo, regulariter*; fallit enim *in propria confessione judiciali*; hæc enim dicitur probatio probata; & adversarium liberat ab onere probandi; ac est spontanea renuntiatio præsumptionis, quam pro se habet renuntians; Nec obstat, quòd propria confessio sponsum de furore, se *animo fornicario* habuisse copulam, non elidat præsumptionem juris, & de jure *pro affectu maritali*; quia etiam in suum præjudicium confitendo *affectum maritalem*, non possunt facere, quòd talis fuerit, atque adeo sit, quòd præsumitur; in aliis autem bonis cedere possunt, & sibi præjudicare.

1998. Ad 2. Resp. 1. præsumptionem, quæ stat pro valore actus, cæteris paribus prævalere præsumptioni contra valorem, saltem in favorabilibus; & eam, quæ fundatur in his, quæ sunt de substantia actus præferri cæteris paribus illi, quæ fundatur in defectu solennitatum; ratio primi est ex *L. quoties 12. ff. de rebus dubiis*, ibi: *quoties in actionibus, aut exceptionibus ambigua oratio est, commodissimum est, id accipi, quo*

quo res, de qua agitur, magis valeat, quam pereat; ratio secundi est; quia in casu, quo quæritur, an defunctus voluerit facere testamentum, si reperitur eius scriptura, ubi expressit heredem, esto solennitates aliæ non intervenerint? responsio affirmativa probabilior est ex præsumptione, fundata in eo, quod eum scripserit heredem; hoc enim est de substantia testamenti; & præfertur præsumptioni contrariæ, quæ fundatur in defectu solennitatum.

Resp. 2. præsumptionem specialiorum prævalere præsumptioni magis generali [nam licet ex damno dato generaliter præsumatur, esse datum à vicino; si tamen iste est vir, communi hominum æstimatione illæ sæ dignitatis, & vir integer, habet pro se præsumptionem specialem, ac elidit alteram] & præsumptionem, quæ conducit majori animæ securitati, prævalere contrariæ; ut si quis in censura constitutus est, esto dicat se absolutum, præ-

sumitur tamen existens in censura, dum probatione contraria elidat præsumptionem animæ plus faventem.

Resp. 3. etsi in casu, quo Titius Caio minatus est mortem, & hic deinde reperiatur occisus ignorato homicida, præsumptio sit contra Titium; si tamen is probet naturalem impotentiam [v. g. se tali tempore nec fuisse in eo loco, atque adeo naturaliter fieri non potuisse à se illud homicidium] habet præsumptionem pro se, fundatam in naturali impotentia; quæ utique prævalet humanis conjecturis. Hæc Haunold, tom. 5. de jure & just. tr. 4. à num. 643. ubi etiam tradit præsumptionem, quod quis voluerit operari secundum jus commune, quando poterat operari ex jure speciali v. g. privilegio, prævalere contra istam; ita ille; multistamen limitationibus subsunt hæc regulæ, cum applicantur in casu particulari; quamvis deservire possint, quamdiu non probatur fallentia.

QVÆSTIO XXIV.

IN TIT. XXIV. DE JURE JURANDO.

2000. **P**ostquam actum est de probationibus in genere; tum etiam eâ, quæ in specie fit per testes, instrumenta, & præsumptiones; hoc titulo agitur de alia probationum specie, quæ fit per jusjurandum; nam *jurisjurandi religio est maximum remedium expediendarum litium*, L. 1. ff. de jurejurando. Cum enim frequenter deficient aliæ probationes; imò & attestations quandoque non habeant eam vim, ut circa periculum falsi sufficiant, ut Judex secundum eas pronuntiet, nisi jurate sint; multa etiam interveniant, quæ consistant in solo animo: recurritur maxime in judiciis ad juramentum, quod ejus religio merito censeri debeat, cohibere hominem à falso per jusjurandum firmando, ingenti omnino irreverentiâ in divinam Majestatem, cum tanquam

testis falsi allegatur. De hoc agitur præfenti titulo.

ARTICULUS I.

Quid, & quotuplex sit juramentum?

Juramentum est fidei signum firmissimum, conjunctum Dei testimonio, cum jurantes, in re dubia, testem Deum invocent; definitur ab aliis sic: *est actus, quo divinum nomen, fidei faciendæ causâ, adhibemus*; ab aliis in hunc modum: *juramentum est attestatio divini Numinis: seu invocatio divini testimonii ad fidem faciendam, vel promissionem firmandam*; attestatio enim est invocatio, qua Deus adducitur in testem: à P. Thoma Sanchez l. 3. in Decalog. c. 1. n. 1. definitur: *invocatio divini nominis in testimonium*. Differt ab oratione: quia hæc est invocatio